

EL TEMPORAL [1911]

LA TERRIBLE NIT

EL 1911, UNA TEMPESTA VA ARRASAR EL LITORAL CATALÀ. VAN MORIR CENT QUARANTA PESCADORS, PERÒ TAMBÉ MOLTS VAN SOBREVIVRE GRÀCIES A LA INTERVENCIÓ DELS REMOLCADORS DEL PORT DE BARCELONA.

EL 31 DE GENER DEL 1911, la mort es va passejar per la costa catalana. Aquell matí va clarejar assolellat, i els pescadors van aprofitar la bonança per sortir a la mar a la recerca de bones captures. Prop del migdia, i de manera imprevisible, van començar a formar-se núvols, i al cap de poca estona aquells mateixos núvols es van tancar formant-ne uns de molt negres. La pluja, la calamarsa i un vent fort van fer acte de presència. A partir de les quatre de la tarda, el temporal va empitjorar, i tots els vaixells que encara no havien pogut trobar abric al port es van veure desprotegits enmig del mar furiós.

Les notícies que arribaven des de dalt de la muntanya de Montjuïc no eren del tot bones. El guaita marítim del castell va comunicar que diferents barques de pesca, amb matrícules de Vilassar, Badalona i Mataró, havien aconseguit arribar al port de Barcelona i refugiar-s'hi, però d'altres tenien dificultats serioses, no solament per navegar, sinó per mantenir-se a la superfície. Corrien un risc greu de naufragar.

Onades de vuit metres

El temporal va colpejar la costa barcelonina amb vents de 80 a 126 quilòmetres per hora i amb onades de vuit metres d'alçada. En aquest escenari es trobaven els pesquers. En aquella època, les naus no superaven els sis o set metres d'eslora i no disposaven de motor: totes anaven a vela. I, en aquelles condicions, era pràcticament impossible governar un vaixell sense propulsió.

Van ser molts els pesquers que van sotsobrar i es van enfonsar. Els pescadors van intentar arribar a la costa nedant. Algunes barques van aconseguir arribar fins a prop del litoral i fondejar, fins i tot a risc de trencar les amarres i quedar a mercè de les onades.

Més de vint pesquers es trobaven en aquella situació, mal fondejats, intentant sobreviure. Hi van anar els remolcadors Cataluña i Montserrat, mobilitzats per la Corporació de Pràctics del Port de Barcelona, davant dels pocs recursos de la Societat de Salvament de Naufrags.

FREDERIC BALLELL / AFB

L'ordre era ben simple: es rescatarien primer els vaixells que tinguessin més dificultats per mantenir la posició. Mitjançant el bot de la Societat de Salvament de Naufrags, es van anar traslladant els pescadors fins als remolcadors i, d'allà, al port. Les tasques de rescat van continuar tota la nit. La Bomba núm. 2 del port, més el remolcador Isabela, també van sortir, per salvar pescadors atrapats a l'escullera.

El temporal va arrasar la costa catalana de nord a sud. Hi van morir cent quaranta pescadors i mariners mercants, i es van comptabilitzar catorze vaixells de pesca enfonsats. Aquells pesquers pertanyien a les localitats de Mataró, el Masnou, Barcelona, Tarragona i Tortosa. Aquest temporal se'l coneix com *el de la Candelera* perquè el seu final va coincidir amb el 2 de febrer, el dia que es commemora la presentació de Jesús al temple i la purificació de la Mare de Déu. No obstant això, per la mortaldat causada se'l coneix més com *la terrible nit*.

ANTONI CASINOS
Autor del blog
envisitadecortesia.com

HILARI SALVADÓ
Víctima de la tempesta

Entre les víctimes d'aquell temporal, hi havia la família d'Hilari Salvadó, que, el 16 de

juliol del 1937, es va convertir en l'últim alcalde republicà de Barcelona. El polític,

que llavors només tenia onze anys, es va salvar de miracle, ja que aquella jornada es

va quedar a terra, però el seu pare i quatre germans van morir a la mar.